

děla, že mezi prodanou zásobou jest i víno míchané s vínem ovocným. Nestačí, že by společnost při náležitém dozoru byla musela vědět, co v sudech je, poněvadž zákon žádá v případě Šu 930 obč. zák. vědomě nepravdivé udání vlastnosti nebo úmyslné zamlčení vady.

Čís. 5646.

Pro otázku, zda smlouva ve prospěch třetího vyžaduje formy notářského spisu, jest rozhodnou pouze povaha závazku slibujícího, z něhož třetí osoba nebyla práva na splnění. Zvláštní vztah mezi smluvní stranou, jež slib přijala, a obdařenou třetí osobou nepadá tu na váhu.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1926, Rv II 641/25.)

Žaloba, již domáhala se žalobkyně na žalované odstoupení $\frac{3}{4}$ podsedku, vydání listin způsobilých ku knihovnímu vkladu a zaplacení náhrady za odprodané pozemky, byla zamítnuta soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl mimo jiné v

důvodech:

Dovolatelka sama pohlíží na smlouvu z roku 1911 jako na smlouvu ve prospěch osoby třetí a dle zjištěného jejího obsahu lze s ní v tom plně souhlasiti. Tehdy ovšem ještě platný § 881 obč. zák. byl zásadně proti smlouvám ve prospěch třetího, ale pozdější nauka i praxe, majíc oporu v §u 1019 obč. zák., uznávala výjimky. Tak i pro tento případ úmluvy z roku 1911 lze použití bývalého předpisu §u 1019 obč. zák., poněvadž ujednáno bylo, že žalovaná dle vůle a přání Anny H-ové do-drží podsedek pro žalobkyni a její sestru. Třetí osoby, v jejichž prospěch úmluva byla uzavřena, nabývají z ní práva, jakmile byly některou smluvní stranou o tom vyrozuměny, bylo-li jejich vůlí, aby třetí nabyl práva na plnění. Není však správné, tvrdí-li dovolatelka zcela všeobecně, že takové smlouvy nepotřebovaly a nevyžadují formy notářského spisu. Záleží na důvodu závazku slibujícího. Ani právo třetího, v jehož prospěch smlouva zní, není abstraktním právem, naopak důvod, jenž vede smluvní strany k ujednání, platí i pro něho, jakoby sám byl na něm účastněn. Mohou však smlouvy ve prospěch třetí osoby uzavřeny býti též takovým způsobem, že důvodem jejich je příkaz k darování. Tu je pak dvojí důvod závazku slibujícího a sice jednak z příkazu, jednak proto, aby sám učinil darování (smíšené smlouvy ve prospěch třetího). Na ten případ lze právě použití dříve platného ustanovení §u 1019 obč. zák. Jest pak darování důvodem smluvního závazku, ale i důvodem práva, jehož třetí nabývá a proto právě vyžaduje smlouva formy notářského spisu. Zvláštní vztah mezi smluvní stranou, kteráž slib přijala a obdařenou třetí osobou nepadá tu na váhu. Rozhodnou je pouze povaha závazku slibujícího, z něhož nabyla třetí osoba práva na splnění, kteréhož se také žalobou proti němu domáhá. Jak zjištěno odstoupila Anna

H-ová svou polovici podsedku žalované a bylo ujednáno, že jej dodrží pro dcery T-ových. Dle písemní smlouvy ze dne 8. dubna 1911 stal se odstup za vzájemně smluvenou cenu, na jejíž částečnou srážku ponechala si odstoupitelka doživotné a bezplatné užívání a pouze nevykázaný zbytek odstupní ceny ponechala nastupitelce darem. Nastupitelka platila také, jak zjištěno, daně a jiné veřejné dávky z postoupené polovice a za ujednaným účelem vydražila též čtvrtinu podsedku Anežky F-ové za 1600 Kč. Z toho vychází jasně, že žalovaná dle zjištěného obsahu ujednání z roku 1911 měla dodržeti podsedek nejen z toho důvodu, aby splnila »vůli a přání« Anny H-ové, nýbrž i proto, aby sama učinila dcerám manželů T-ových a zejména tedy i žalobkyni darování. To jest patrně ohledně čtvrtiny podsedku, kterou žalovaná sama za své vydražila, ale i ohledně odstoupené polovice, pokud dle smlouvy ji neobdržela žalovaná od Anny H-ové jako dar. Proto jest správným názor odvolacího soudu, ač nikoli z důvodu jím uvedeného, že smlouva vyžadovala ku své platnosti, aby byla sepsána notářským spisem. Nebyla tedy smlouva, jak se domnívá dovolatelka, jejím obdarováním jen dle svého konečného výsledku, nýbrž obdarováním byla již dle povahy závazku převzatého žalovanou v poměru k žalobkyni, neboť žalovaná neměla jen plnit, jak opět za to má dovolatelka, z důvodu převzetí příkazu, nýbrž i z důvodu darování. Tvrdí-li dále dovolatelka, že smlouva nemusila býti oděna ve zvláštní formu proto, že smlouva mezi H-ovou a žalovanou byla uskutečněna reálním aktem majetkového poskytnutí, může se to jednak týkati polovice, kterou H-ová odstoupila, jen potud, pokud toto majetkové poskytnutí bylo darem vůči žalované a ohledně čtvrtiny, kterou žalovaná sama vydražila za své peníze, vůbec ne, jednak dotýká se to pouze právního vztahu mezi smluvními stranami, nikoli též poměru oproti třetí osobě, v jejíž prospěch smlouva byla ujednána. Uvádí-li ještě dovolání, že formy notářského spisu nebylo ani proto třeba, poněvadž žalobkyně byla a je posud držitelkou sporné nemovitosti, kterou držela se souhlasem žalované, takže jí byla již skutečně, třeba až dodatečně, odevzdána, nelze k tomu přihlížeti, poněvadž toto tvrzení jest nepřijatelnou novotou. Žalobkyně to ve sporu neuváděla, ba ani v řízení odvolacím a odvolací soud to pouze zjistil z výpovědi svědka Rudolfa T-a. Jest však zapotřebí, by žalující strana takové tvrzení zavčas učinila mezi projednáváním sporu. Co posud řečeno o náležitosti smlouvy z roku 1911, platí i o smlouvě z roku 1919, poněvadž nové předpisy Šu 881 a 882 obč. zák. nepřinesly v tom ohledu žádné změny a poukazuje se proto v celku na hořejší důvody. (Sr. Krainz, vyd. z r. 1915, sv. 2, díl 1. § 319, Schey, str. 632, Ehrenzweig, Obligationenrecht, § 319, Robert Mayr, 2. sv. též § 319, rozh. býv. nejv. soudu Sg. XIII č. 5290.) Jest bez významu, posuzuje-li se druhá smlouva z roku 1919 ve spojitosti s první smlouvou, poněvadž byla snad jejím uznáním, či samostatně, ač tomuto náhledu svědčí ta okolnost, že dle toho, jak ji svým obsahem zjistil odvolací soud, lišila se podstatně od první úmluvy, zejména závazkem žalobkyně na výplatu 20.000 Kč sestře Marii a převzetím dluhu v záložně 5000 Kč. Odvolací soud pro svůj názor, že smlouvy potřebují formy notářského spisu, uvádí nepřipadně, že Anna H-ová neměla vůči žalobkyni povin-

nosti k živení neb zaopatření. Klade tedy patrně důraz na povahu důvodu poskytnutí vůči třetí osobě. Avšak vycházejí jest z názorů shora šíře uvedených, a tu dochází se k témuž výsledku, že k platnosti smluv bylo zapotřebí zvláštní formy, již nebylo šetřeno. Nebyly-li smlouvy platny již proto, že postrádají potřebné formální náležitosti (zák. ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. zák.), netřeba se dále ještě šířiti o tom, zda by obstála ústní úmluva z roku 1911 jako platná vedle písemní odstupní smlouvy s ohledem na tehdejší ustanovení §u 887 obč. zák., či zda z obojí smlouvy možno pro žalobkyni vyvozovati určitá práva, jichž se žalobou pro sebe domáhá, s ohledem na to, že, jak na to poukazuje zvláště žalovaná v odpovědi na dovolání, nemůže »podobná řeč« (scilicet tvrzené ujednání) poznačena býti vůbec jako právně závazná smlouva pro nedostatek určitosti, co byla žalovaná povinna dětem T-ovým odstoupiti, za jakých podmínek a zvláště také zda sestra žalobkyně byla s druhou úmluvou srozuměna tak, že se měla vůbec svých práv a nároků na podíl podsedku vzdáti, a spokojiti se s tím, co na věně přijala od žalované aneb do jaké míry své původní nároky podržela.

Čís. 5647.

Zaručil-li se rukojmí za dluh vyrovnacího dlužníka z dodávky, objednané dlužníkem za vyrovnacího řízení bez odporu vyrovnacího správce, nejde o jednání přičící se §u 47 vyr. ř. Rovněž nepřičí se §u 47 vyr. ř., utvrdil-li rukojmí novou směnkou dřívější směnečné závazky, jimiž převzal ručení za dluhy vyrovnacího dlužníka, nebo byl-li kdo ručitelem za obchodní spojení s vyrovnacím dlužníkem vůbec a směnka byla jen výrazem této záruky.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1925, Rv II 852/25.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítla žalovaná mimo jiné, že směnka jest po rozumu §u 47 vyr. ř. neplatná, poněvadž tvoří úplatu žalující firmě danou před přijetím návrhu na vyrovnání Augustina M-a (manžela žalované) za to, že žalující firma bude hlasovati pro tento návrh. Procesní soud prvé stolice směnečný platební příkaz zrušil, shledav tuto námitku opodstatněnou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalovaná poskytla žalobkyni jakožto věřitelce dlužníka Augustina M-a během vyrovnacího řízení výhodu před ostatními věřiteli tím, že jí podepsala na nekrytou její pohledávku za dlužníkem směnku. Stalo se tak proto, by přiměla žalobkyni k hlasování pro přijetí vyrovnacího návrhu dlužníka. K tomu došlo na základě vyjednávání mezi stranami. Žalobkyně skutečně pro vyrovnání pak hlasovala celou svou pohledávkou. Dle ustanovení §u 47 vyr. ř. takové úmluvy netoliko dlužníka, ale i jiných osob s věřitelem, jsou neplatnými.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.